Contributed by Ataulfo Riera
woensdag, 02 februari 2005 -

Het interprofessioneel akkoord (IPA) dat uiteindelijk na veel palaver binnen de zogeheten Groep van de Tien uit de bus kwam, voldoet absoluut niet aan de verwachtingen en de wensen van de 50.000 betogers van 21 december.

De patroons hebben helemaal gelijk als ze het een 'evenwichtig' akkoord vinden dat beantwoordt aan 'een aantal van onze prioriteiten'. Die waren duidelijk: loonblokkering, lastenverlaging en meer flexibiliteit. Op die punten hebben ze kunnen scoren. Uiteraard claimt de syndicale leiding dat 'het ergste is vermeden kunnen worden' (de 40 uren, de afbraak van het brugpensioen, het einde van de syndicale controle op de overuren…). Maar zoals we eerder betoogden, eiste het patronaat het maximum, en zelfs nog meer dan dat, om zo toch een grote slag te kunnen slaan. En dat hebben we zien gebeuren. In ruil krijgt de wereld van de arbeid enkele kruimels toegeworpen, die dan nog ten laste van de regering vallen en niet van de patroons.

De achteruitgang is het meest duidelijk op het vlak van de lonen en de koopkracht. De valstrik van de wet van 1996 over de loonnorm heeft duidelijk gewerkt. Volgens deze wet, die 'de competitiviteit moet handhaven', mogen de loonsverhogingen in België het gemiddelde van de Duitse, Franse en Hollandse loonstijgingen niet overtreffen. De norm die werd vooropgesteld in het IPA voor 2005-2006 (4,5 %) staat garant voor de zwakste loonstijging sinds 1996! Daarenboven is ze lager dan de al matige 5,3 % die de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven vooropstelde. Voor de eerste keer sinds 1996 is het 'teveel' aan Belgische loonstijgingen van de laatste twee jaar in vergelijking met de buurlanden (1,4%) gedeeltelijk afgetrokken (0,8%), en daar is het patronaat uiteraard heel blij om. Zonder de inflatie mee te rekenen, zal de reële loonsverhoging minder dan 2 % bedragen. Gegeven de stijging van de levensduurte komt dit simpelweg neer op de loonblokkering die de patroons zo graag wilden en op een belangrijk verlies van koopkracht voor de werkers. En hetzelfde geldt voor alle uitkeringstrekkers, wiens inkomen afhankelijk is van de lonen van de actieven… Als de syndicale leidingen het 'indicatief' karakter van de norm benadrukken, hoe denken ze dan meer uit de brand te slepen op sectorniveau dan op nationaal niveau?

Wat de lastenverlagingen betreft, werd het patronaat tevreden gesteld met de 240 miljoen euro die de regering voorstelde. Opnieuw gaat het om een reductie waar geen voorwaarden op het vlak van jobcreatie tegenover staan. Een klein deeltje van dat bedrag mag dan al dienen voor een verhoging van de laagste lonen, het grootste deel zal gebruikt worden om de flexibiliteit te laten toenemen door overuren goedkoper te maken. Ook op dat terrein kan het patronaat dus victorie kraaien door te spreken van een 'betekenisvolle doorbraak'. Via de uitbreiding van de quota voor overuren, van 65 naar 130 uren, introduceert het patronaat via een omwegje eigenlijk een verhoging van de arbeidsduur. Daarenboven is voor de eerste schijf van 65 uren de verplichting om deze te recupereren, afgeschaft. De leidingen van het ABVV en het ACV gaan er prat op dat ze de syndicale controle op de overuren hebben kunnen handhaven. Toch hebben ze door deze opening naar meer flexibiliteit te aanvaarden, zichzelf de strop om de hals gelegd. In de praktijk zal de patroon perfect de oppositie van de syndicale afvaardiging kunnen omzeilen via de sectoriële paritaire comissie.

Tenslotte werd het vraagstuk van het brugpensioen verwezen naar een conferentie over de eindeloopbaan in de lente van 2005. Door dat voorstel überhaupt te aanvaarden, stellen de vakbonden zich op voorhand zwak op om de onderhandelingen aan te vatten.

'Het gaat niet om het groot solidariteitsakkoord dat we hadden gewenst", zegt de syndicale leiding. Neen, en het is zelfs nog slechter dan dat. Het voorliggend voorstel moet verworpen worden door de syndicale basis. Die moet de leiding dwingen tot een serieuze mobilisatie gebaseerd op een echt actieplan om een nieuw bevredigend akkoord uit de wacht te slepen.